

CASE: INKLUDERING

Koppling till de globala målen: Mål 5 (jämslälldhet), Mål 10 (minskad ojämlikhet), samt Mål 16 (fredliga och inkluderande samhällen)

Syfte: Målet med den här övningen är att lyfta frågor om inkludering och olika personers möjligheter och livsvillkor, och diskutera vad vi som ledare kan göra för att lösa olika scenarios som skulle kunna uppstå. Syftet är även att ledarna ska få verktyg för att agera i olika situationer som kan uppstå.

Tidsåtgång: ca 20-30 min

Målgrupp: Unga ledare, ca 15 år och uppåt

Material: Papper där de olika "casen" finns beskrivna (se nedan)

Gör så här:

Dela in gruppen i mindre grupper om ca 3 personer och dela ut ett "case" till varje grupp. Låt deltagarna diskutera frågorna som finns under varje case i ca 10 min. En person i gruppen ansvarar för att skriva ner gruppens svar på frågorna och vad de kommer fram till.

När grupperna diskuterat klart samlas ni i helgrupp och varje grupp får presentera sitt case och vad de pratade om.

OBS! Casen är anpassade till lägersituationer. Det går bra att skriva om casen så att de passar er verksamhet.

CASE 1 : SPEXET

Det är spexkväll och några av ledarna har planerat ett spex för barnen där de ska spela upp en skönhets-tävling. Du har inte varit med i planeringen av spexet, utan sitter bara och kollar på bland publiken under kvällen.

Under spexet har de olika ledarna klätt ut sig till olika karaktärer som ska bedömas av en jury när de går catwalk och visar sin "talang". En manlig ledare på scenen är utklädd till en prostituerad kvinna från något öst-europeiskt land, han bryter svenska och har överdrivet mycket smink. Alla i publiken skrattar åt imitationen. En annan ledare på scenen har målat sig brun i ansiktet och låtsas vara rappare från slummen i USA. En kvinnlig ledare har klätt ut sig till en person med synnedsättning och går runt på scenen och krockar in i juryn och alla andra.

När du sitter och kollar på spexet blir du obekväm av vissa av sakerna som de utklädda ledarna spelar upp, men barnen och alla andra skrattar med, och det är ju lite kul. Efteråt pratar du med gruppen som planerat och spelat upp spexet, och säger att du tyckte att deras imitationer var lite sexistiska och rasistiska men de svarar bara "äh vadå, har du ingen humor eller?"

Diskutera:

- På vilket sätt är situationen problematisk?
- Hur skulle du agerat i situationen?
- Vad hade du/huvudpersonen kunnat göra annorlunda? Vad hade de andra ledarna kunnat göra annorlunda? (innan/under/efter)
- Har du någon gång varit med om någon liknande situation i verkligheten? Hur var det, och vad hände då?

CASE 2 : HYDDORNA

Du är ledare för en grupp barn på läger. På lägret har ni delat in barnen i olika "hyddor" där de sover, de är uppdelade utifrån kön i "tjejhyddor" och "killhyddor".

Under lägret kommer några av tjejerna och klagar på att killarna alltid springer in i deras hydda när de byter om. Killarna har vid ett tillfälle även busat och snott tjejernas kläder och hängt upp dem i ett träd utanför. En av ledarna säger åt barnen att pojkarna bara skojar för att de säkert är förtjusta i dem.

En dag kommer ett barn som bor i en av killhyddorna också fram till dig och berättar att den inte trivs i sin hydda. Barnet tycker att de andra killarna i hyddan retas för att den inte har samma intressen som de andra killarna. Barnet säger: "Jag hade mycket hellre hade bott i en hydda med tjejerna eftersom jag känner mig mer som dem"

Diskutera:

- På vilket sätt är situationen problematisk?
- Hur skulle du som ledare ha agerat i situationen med killarna som "busar" med tjejerna?
- Hur skulle du som ledare ha agerat i situationen med barnet som vill byta hydda?
- Vad hade ni som ledare kunnat göra annorlunda för att förhindra att dessa situationer ska uppstå? Hur hade ni kunnat agera under lägret för att lösa situationerna? Vad hade ni kunnat göra efter för att se till att det inte händer igen?
- Har du någon gång varit med om någon liknande situation i verkligheten? Hur var det, och vad hände då?

CASE 3 : FESTIVALEN

Du är ny ledare på lägret och jobbar med en grupp ledare som du aldrig jobbat med tidigare. Du är väldigt pepp på att jobba ditt första år som ledare och tänker att du kommer ha mycket att bidra med eftersom du länge varit lägerdeltagare själv.

När du kommer ut till lägergården märker du att stämningen är väldigt härlig, men det är tydligt vilka som jobbat där länge och vilka ledare som är nya. Det blir snabbt grupperingar där de äldre ledarna mest umgås med varandra.

En dag ska du och några andra planera en "festival" för barnen med olika tivoliaktiviteter, tävlingar och lekar. Du går igång på aktiviteten och kommer med massa förslag på vad ni kan göra. De andra ledarna dissas dina idéer och säger "det kommer inte funka", de vill istället göra som de alltid gjort och ha samma aktiviteter som tidigare år. När du förklarar dina idéer och vill planera gäspar de andra ledarna och föreslår att ni istället ska gå och bada. Det slutar med att de går och badar och du och en annan ledare får sitta själva och planera.

När det är dags att genomföra aktiviteten förklarar du och den andra ledaren vad ni ska göra för barnen. De andra ledarna som skulle varit med och planerat sitter en bit bort och pratar under tiden, och hjälper inte till att få barnen tysta så att de kan lyssna på instruktionerna. De andra ledarna har istället planerat en egen aktivitet på egen hand och börjar spela fotboll med några av barnen. När festivalaktiviteten är slut är det bara du och den andra ledaren som är kvar städar efter lekarna. Du känner dig irriterad och säger till de andra ledarna att ni fick göra allt, men de svarar bara att de visst hjälpte till och att de ju hade planerat fotbollsaktiviteten.

Diskutera:

- På vilket sätt är situationen problematisk?
- Hur skulle du ha agerat i situationen?
- Vad hade du/huvudpersonen kunnat göra annorlunda? Vad hade de andra ledarna kunnat göra annorlunda? (innan/under/efter)
- Har du någon gång varit med om någon liknande situation i verkligheten? Hur var det, och vad hände då?

CASE 4 : PANNKAKOR OCH BLODPUDDING

Du jobbar som ledare på ett läger. Ett barn som heter Dima har anmält att hen inte äter griskött. Ni har meddelat kocken och ledarna som jobbar i köket, och de har fixat så att Dima ska få annan mat. När det är dags för middag får Dima ställa sig i en egen kö för att ta mat, och när de andra barnen får grillad korv får Dima äta kikärtsgryta.

Du märker att några av barnen skojar med Dima, och de frågar "vad är det där för kladd som du äter?" De ställer också mycket frågor till Dima, "varför äter du det där?" och när Dima säger att det är för att hen är muslim börjar de kalla hen "Dima Muslima". Du säger till barnen att det inte är roligt och att de inte får säga så, men märker ändå att de andra barnen fortsätter på liknande sätt under kommande måltider, med kommentarer om att Dimas mat ser konstig och äcklig ut.

När du tar upp problemet med de övriga ledarna kommer ni på att ni kan ge Dima extra lyxig mat för att de andra barnen inte ska reta hen.

Nästa dag får Dima pannkakor medan de andra barnen äter blodpudding. Det sprider sig snabbt ett missnöje bland barnen som tycker att det är orättvist. Några barn kommer också fram till dig och säger "jag vill också ha pannkakor, jag gillar inte blodpudding!" och ett barn säger "varför får Dima välja vad hen ska äta medan vi måste äta det som serveras?"

Diskutera:

- På vilket sätt är situationen problematisk?
- Hur skulle du ha agerat i situationen?
- Vad hade ledarna kunnat göra annorlunda? (innan/under/efter)
- Har du någon gång varit med om någon liknande situation i verkligheten? Hur var det, och vad hände då?